

KURSPLAN

Svenska som andraspråk för lärare åk 4-6, (1-15). Ingår i Lärarlyftet., 15 högskolepoäng

Swedish as a Second Language for Primary School Teachers, 15 credits

---

Kurskod:	US5G14	Utbildningsnivå:	Grundnivå
Fastställd av:	Utbildningschef 2023-09-20	Utbildningsområde:	Undervisningsområdet
Reviderad av:	Utbildningschef 2023-12-11	Ämnesgrupp:	SS1
Gäller fr.o.m.:	Våren 2024	Fördjupning:	G1N
Version:	2		

Lärandemål

Kunskap och förståelse

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

- redogöra för språkutveckling utifrån centrala teorier om andraspråksinlärning
- beskriva flerspråkighet och skolämnet svenska som andraspråk i åk 4–6
- redogöra för flerspråkiga elevers litteracitetsutveckling
- redogöra för kartläggning och bedömning av flerspråkiga elevers språk- och kunskapsutveckling i åk 4–6
- redogöra för ordförrådets betydelse för språkutveckling

Färdighet och förmåga

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

- jämföra didaktiska val i litteracitetsundervisning
- tolka och tillämpa styrdokument i skolämnet svenska som andraspråk i åk 4–6
- reflektera över planering av flerspråkiga elevers undervisning i åk 4–6
- tillämpa kunskaper om det svenska språkets struktur från ett kontrastivt perspektiv i en didaktisk kontext
- tillämpa verktyg för kartläggning, analys och bedömning av inlärarespråk i åk 4–6
- tillämpa digitala verktyg för språkinlärning
- använda svenskt standardspråk på ett ändamålsenligt sätt i tal och skrift

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

- kritiskt reflektera över vad som händer i mötet mellan olika kulturer
- diskutera olika individuella faktorer som påverkar skolframgång på ett andraspråk
- diskutera migrationens roll i det svenska samhället
- granska didaktiska val i andraspråksundervisning i åk 4–6
- diskutera sambandet mellan språk- och identitetsutveckling
- värdera barnlitteraturens roll i andraspråksundervisning i åk 4–6

Innehåll

Delkurs 1 Introduktion till ämnet svenska som andraspråk, 7,5hp

Den första delkursen består av en grundläggande introduktion till flerspråkighetsforskning och forskning i svenska som andraspråk. Det ämnesteoritiska innehållet utgår från läroplanen med fokus på ett inkluderande förhållningssätt och bemötande. Med inkluderande avses här både ett interkulturellt och ett flerspråkigt perspektiv, där flerspråkighet ses som en resurs för elevens språk- och ämnesutveckling. Med utgångspunkt i språk, identitet och kultur behandlas i kursen migrationens roll i det svenska samhället. Delkursen ger en introduktion till skolämnet svenska som andraspråk med fokus på åk 4–6 inklusive relevanta styrdokument och stödmaterial, vilka diskuteras och problematiseras utifrån läraruppdraget i svenska som andraspråk för åk 4–6. Dessutom behandlas ämnesteoritiska och ämnesdidaktiska perspektiv på flerspråkighet och lärande, samt ämnesteorier om individuella faktorer som påverkar skolframgång på ett andraspråk exempelvis skolbakgrund, kön, behov av särskilt stöd och samverkan med vårdnadshavare. Delkursen innehåller också exempel på hur mottagning och organisation för nyanlända kan se ut. Utifrån detta diskuteras och problematiseras genusperspektiv och inkluderande arbetssätt i undervisning av flerspråkiga elever. Kursen berör också kontrastiva perspektiv på det svenska språkets struktur. I delkursen läses, förutom vetenskaplig litteratur inom forskningsfältet, även skönlitteratur på temat kulturmöten, för att deltagarna ska reflektera över sin egen beprövade ämnesdidaktiska erfarenhet av att undervisa flerspråkiga elever och koppla dessa erfarenheter till vetenskapliga perspektiv på interkulturalitet. Kursens innehåll behandlas genom föreläsningar, litteraturstudier, kollegiala arbetsformer såsom seminarier och reflekterande skrivande med hjälp av digitala verktyg samt genom individuella skriftliga inlämningsuppgifter.

Delkurs 2 Andraspråksutveckling och den flerspråkiga inlärningssituationen, 7,5 hp

Delkurs 2 inleds med en översikt av teorier om individuella, sociala och språkliga faktorer som påverkar utveckling av ett andraspråk. Centrala begrepp från modeller om språklig kompetens behandlas och tillämpas i praktiska övningar. Kursens fortsättning har en utpräglad ämnesdidaktisk inriktning där olika språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt studeras och praktiseras med utgångspunkt i aktuell forskning om litteracitetsutveckling. Kursen behandlar de övergripande färdigheterna lyssna, läsa, skriva, tala och samtala från kursplanen i svenska som andraspråk för årskurs 4–6. Särskild vikt läggs vid utveckling av elevers ordförråd med hjälp av barnlitteratur, där kursdeltagare får reflektera över planering, genomförande och utvärdering av lärandeaktiviteter som inkluderar både analoga och digitala verktyg. Dessutom introduceras bedömningsstödet *Bygga svenska* för att kartlägga elevers språkutveckling. Kursens innehåll behandlas genom föreläsningar och litteratur, individuella skriftliga inlämningsuppgifter och seminarier där deltagarna bland annat analyserar elevtexter från årskurs 4–6.

Båda delkurserna behandlar generella kompetenser för bemötande av elever i behov av särskilt stöd och med olika kulturell bakgrund, och inkluderar genusperspektiv, jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv och MIK genom föreläsningar och litteraturstudier. Undervisningen sker i form av föreläsningar, gruppdiskussioner och övningar individuellt och i grupp.

Undervisningsformer

Undervisningen bedrivs normalt på svenska men undervisning på engelska kan förekomma.

Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet samt anställning som lärare.

Examination och betyg

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Undervisning och kurslitteratur utgör grund för examination. För bedömning ska underlaget vara sådant att individuella prestationer kan särskiljas. Mer information kring bedömning av enskilda lärandemål och kriterier för betygssättning tillhandahålls i studieanvisningar vid kursstart.

För kursbetyget Godkänd krävs minst Godkänd på samtliga examinationer och för kursbetyget Väl Godkänd krävs dessutom Väl Godkänd på samtliga examinationer där det går att erhålla betyget Väl Godkänd.

En student garanteras tre provtillfällen, inklusive ordinarie provtillfälle, för aktuellt kurstillfälle.

Kursen examineras genom individuella inlämningsuppgifter, seminarier med muntlig och skriftlig redovisning. Examinationerna sker delvis med hjälp av digitala verktyg.

Poängregistrering av examinationen för kursen sker enligt följande system:

Examinationsmoment	Omfattning	Betyg
Delkurs 1 Introduktion till ämnet svenska som andraspråk: Individuell skriftlig inlämningsuppgift 1	2,5 hp	U/G/VG
Delkurs 1 Introduktion till ämnet svenska som andraspråk: Individuell skriftlig inlämningsuppgift 2	2 hp	U/G/VG
Delkurs 1 Introduktion till ämnet svenska som andraspråk: Seminarium 1	2 hp	U/G
Delkurs 1 Introduktion till ämnet svenska som andraspråk: Seminarium 2	1 hp	U/G
Delkurs 2 Andraspråksutveckling och den flerspråkiga inläringssituationen: Individuell skriftlig inlämningsuppgift 1	2,5 hp	U/G/VG
Delkurs 2 Andraspråksutveckling och den flerspråkiga inläringssituationen: Individuell skriftlig inlämningsuppgift 2	2 hp	U/G/VG
Delkurs 2 Andraspråksutveckling och den flerspråkiga inläringssituationen: Seminarium 1	1,5 hp	U/G
Delkurs 2 Andraspråksutveckling och den flerspråkiga inläringssituationen: Seminarium 2	1,5 hp	U/G

Kursvärdering

Uppföljning av undervisning sker fortlöpande under kursen. Kursutvärdering sker vid kursens slut. Kursutvärderingen sammanställs och kommenteras av den kursansvarige läraren och publiceras på lärplattformen.

Kurslitteratur

Delkurs 1 Introduktion till svenska som andraspråk

Axelsson, Monica (2013). Flerspråkighet och lärande. I K. Hyltenstam & I. Lindberg (Red.). *Svenska som andraspråk - i forskning, undervisning och samhälle* (s. 547–577). Studentlitteratur. 30 sidor.

Cummins, Jim, Hu, Shirley, Markus, Paula, & Montero, Kristiina (2013). Identity Texts and Academic Achievement: Connecting the Dots in Multilingual School Contexts. *TESOL Quarterly*, 49(3), 555–581. 27 sidor.

Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (2013). Förord. I K. Hyltenstam & I. Lindberg (Red.). *Svenska som andraspråk - i forskning, undervisning och samhälle* (s. 7–19). Studentlitteratur. 12 sidor.

Kaya, Anna (2020). *Svenska som andraspråk: för vilka och hur kan undervisningen organiseras?* Natur & Kultur. 88 sidor.

Källström, Roger (2012). *Svenska i kontrast: tvärspråkliga perspektiv på svensk grammatik*. (1. uppl.) (s.7–48; 132–209). Studentlitteratur. 118 sidor.

Kästen-Ebeling, Gilda & Otterup, Tore (Red.) (2018). *En bra början. Mottagande och introduktion av nyanlända elever* (2. uppl.) (s. 13–73; 119–139). Studentlitteratur. 80 sidor.

Lahdenperä, Pirjo (2018). *Interkulturalitet i undervisning och skolutveckling*. Skolverket. 12 sidor.

Stier, Jonas (2019). *Kulturmöten* (3. uppl.). Studentlitteratur. 228 sidor.

Svensson, Gudrun (2019). *Greppa flerspråkigheten: en resurs i lärande och undervisning*. Skolverket. 158 sidor.

Skolverkets aktuella styrdokument, stöd- och kommentarmaterial för åk 4–6 (ca 30 sidor).

En skönlitterär bok som väljs från nedanstående titlar:

Ali, Suad (2022). *Dina händer var fulla av liv*. Vilja förlag. 245 sidor.

Alternativt

Bakhtiari, Marjaneh (2005). *Kalla det vad fan du vill*. Ordfront. 298 sidor.

Alternativt

Efendic, Negra. (2016). *Jag var precis som du*. Natur & kultur. 285 sidor.

Alternativt

Said, Sami. (2012). *Väldigt sällan fin*. Natur & Kultur. 332 sidor.

Delkurs 2 Andraspråksutveckling och den flerspråkiga inlärningssituationen, 7,5 hp

Abrahamsson, Niclas & Hyltenstam, Kenneth (2013). Mognadsbegränsningar och den kritiska perioden för andraspråksinläring. I K. Hyltenstam & I. Lindberg (Red.), *Svenska som andraspråk - i forskning, undervisning och samhälle* (s. 221–257). Studentlitteratur. 36 sidor.

Boglund, Ann & Olofsson, Mikael (2017). *Nyanlända elever och skönlitteratur*. Skolverket. 14 sidor.

Brusewitz, Emma, Eklöf, Erica & Kipriyanova, Amanda (2021). *Bygga svenska: stöd för genomförande och bedömning*. Natur & Kultur. 88 sidor.

Flyman Mattsson, A. (2017). *Svenska som andraspråk på språkvetenskaplig grund* (Upplaga 1). Studentlitteratur. 217 sidor.

Gibbons. Pauline (2018). *Stärk språket, stärk lärandet* (5. uppl.). Hallgren & Fallgren. 230 sidor.

Lindberg, Inger (2006). Bedömning av skolrelaterat ordförråd. I Mikael Olofsson (Red.), *Symposium 2006: bedömning, flerspråkighet och lärande*. HLS Förlag. 25 sidor.

Lindberg, Inger (2013). Samtal och interaktion i språkforskning. I Kenneth Hyltenstam & Inger Lindberg (Red.), *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle* (2.uppl.) (s.481–518). Studentlitteratur. 37 sidor.

Lindberg, Inger (2017a). *Det skolrelaterade ordförrådet ur ett utvecklingsperspektiv*. Skolverket. 7 sidor.

Lindberg, Inger (2017b). *Ordförrådet - en framgångsfaktor*. Skolverket. 16 sidor.

Olofsson, Mikael & Sjöqvist, Lena (2013). Bedömning i svenska som andraspråk. I K. Hyltenstam & I. Lindberg (Red.). *Svenska som andraspråk - i forskning, undervisning och samhälle* (s.685–723). Studentlitteratur. 38 sidor.

Skolverket (2017). *Bygga svenska. Bedömningsstöd för nyanlända elevers språkutveckling i årskurs 4–6*. Skolverket. 103 sidor.

Skolverkets aktuella styrdokument, stöd- och kommentarmaterial för åk 4–6 (ca 30 sidor).

Barnlitteratur i samråd med lärare (ca 50 sidor).

Forskningsartiklar i samråd med lärare (ca 50 sidor)

Litteraturlistan är preliminär och kan komma att uppdateras.